

ΕΤΟΣ 52ον

8 Φεβρουαρίου 2004

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 6 (2645)

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ

«Αναστάς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου»

Ἡ σημερινή εὐαγγελική παραβολή είναι γνωστή σέ ὄλους μας ὡς παραβολή τοῦ Ἀσώτου καί ἀποτελεῖ τό ἐξοχότερο θεολογικό δοκίμιο τοῦ τρόπου «υιοθεσίας» τῶν ἀνθρώπων ἀπό τό Θεό, τό «εὐαγγέλιο τοῦ εὐαγγελίου». Ἕνας ἄνθρωπος ἔχει δύο γιούς. Ὁ νεώτερος υἱός παραβιάζει τά θέσμια, ἀμφισβητεῖ τήν ἐξουσία τοῦ πατέρα του καί ἀρνεῖται οὐσιαστικά καί τήν ἴδια του τήν ὕπαρξη, ἀφοῦ ζητᾷ τή χρήση τοῦ μεριδίου πού τοῦ ἀναλογεῖ ἀπό τήν περιουσία σάν ὁ πατέρας του νά ἦταν νεκρός. Ἀλλὰ τό κομμάτι αὐτό ἀποκομμένο ἀπό τό σύνολο τῆς ἀλήθειας τῆς ζωῆς τοῦ πατέρα δέν μπορεῖ νά ζήσει, δέν μπορεῖ νά καρποφορήσει. Τό κομμάτι αὐτό, ὅταν τό παίρνουμε δυναστικά, αὐθαίρετα, ὅπως καί ὅταν θέλουμε, δέ μᾶς ὁδηγεῖ στή ζωή, ἀλλά στήν ἀπόγνωση καί τήν καταστροφή.

Ἡ ἁμαρτία, ἡ ἀστοχία, τοῦ νεώτερου γιοῦ, εἶναι ὅτι ὄντας ἀνώριμος καθύβρισε τή σχέση τοῦ παιδιοῦ πρὸς τόν πατέρα. Γι' αὐτό, χωρίς νά τό συνειδητοποιεῖ, ὁδηγεῖ τόν ἑαυτό του σέ θάνατο.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Πατέρα

Ὡστόσο ὁ πατέρας δέν ἐνίσταται οὔτε ἀπορρίπτει τό αἶτημα τοῦ υιοῦ του, ὅπως δικαιοῦνταν. Ἀντίθετα, τοῦ δίνει τό ἐπιβάλλον μέρος τῆς περιουσίας, πού ζητᾷ. Ἡ ἀγάπη τοῦ πατέρα πάει πιο μακριά ἀπ' ὅ,τι μπορεῖ νά πάει ἡ ἀνταρσία τοῦ υιοῦ του. Γιά τό λόγο αὐτό δέν τοῦ κάνει διδασκαλία μέ λόγια. Τώρα πρέπει νά τόν ἀφήσει νά περιπλανηθεῖ, νά πάθει, νά ζησει προσωπικά τό ψεῦδος καί τίς ἀνυπόστατες ἀπάτες.

Τό θέμα δέν εἶναι ὁ πατέρας νά κρατήσει διά τῆς βίας τόν υἱό κοντά του, ἀλλά νά τοῦ δώσει τή δυνατότητα, νά δημιουργήσει τίς προϋποθέσεις, ὥστε ὁ ἴδιος ὁ μόνος του νά ἔλθει πρὸς αὐτόν. Ὅλη ἡ ζωή τοῦ χριστιανοῦ μορφώνεται μυστικά μέ τή συνεργασία τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ καί τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου καί μέ τήν πραγματική ἀποδοχή τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ἡ συνεργασία αὐτή στηρίζεται ὀλότελα στήν ἐλεύθερη ἀπόφαση τοῦ ἀνθρώπου νά δεχθεῖ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ ὡς συνεργό.

Ἡ ζωή μακριά ἀπό τό Θεό

Καί ὁ ἄσωτος φεύγει. Πηγαίνει γιά νά ζήσει σέ μιᾷ χώρα ξένη, ὅπου τά πάντα ξο-

δεύονται χωρίς να ανανεώνονται. Άλλα μετά από λίγο μένει μόνος. Οι φίλοι του έμειναν κοντά του όσο κράτησαν τή πλούτη του. Αρχίζει νά ζεί τήν έκπτωση καί τήν εξαθλίωση. Καί όταν πηγαίνει νά ζητήσει βοήθεια τόν σπρώχνουν πιό χαμηλά. Τόν στέλνουν νά βόσκει χοίρους, νά ποιμάνει τά πάθη. Δέν παρανομεί απλώς, άλλα περιπίπτει σέ μιά διαρκούσα κατάσταση άνομίας.

Όμως, ή δοκιμασία τοῦ νεώτερου υιοῦ στή μακρινή χώρα φανέρωσε καί τό τί έκρυβε μέσα του, τί άντοχή είχε, τί έμεινε άνεπαφο, σέ ποιόν νά καταφύγει, πού υπάρχει τροφή, ζωή καί άνάσταση γιά όλους. Οι δοκιμασίες τίς όποιες ύφίσταται, καθίστανται αίτια έπαναφορās τής άγαθής μνήμης τοῦ πατέρα, μνήμη τήν όποία είχε θανατώσει πριν. Αρχίζει λοιπόν νά έρχεται στόν έαυτό του, νά κάνει αυτοκριτική. Μέ μιά λέξη ό υιός μετανοεί καί ή μετάνοιά του είναι ή άφετηρία, γιά νά οδηγηθεί από τήν άπεληψία στή σωτηρία, από τό σωματικό καί πνευματικό θάνατο στή σωματική καί πνευματική ζωή.

Κατά τόν άγιο Ιωάννη τó Χρυσόστομο «άσωτος υιός ήταν ό Άδάμ καί οι άπόγονοί του, οι όποιοι άφού άπομακρύνθηκαν από τό Θεό, απέβαλαν μέ τήν άμαρτία τό θεοῦφαντο χιτώνα τής άφθαρσίας καί φόρεσαν τό δερμάτινο χιτώνα τής φθορās καί τής θνητότητας. Έδωξε μακριά ό ήγαπημένος τή θεία δωρεά τής δυνατότητας τής θεώσεως καί προτίμησε τήν άσωτη ζωή. Ξέρουμε δέ πώς όλη ή ζωή μακριά από τό Θεό είναι άσωτη καί νεκρή. Ηήθε όμως ό Κύριος Ιησοῦς Χριστός καί μέ τήν ένανθρώπησή Του έδωσε στόν άνθρωπο τή δυνατότητα νά έπιστρέψει στήν οικία, δηλαδή στόν Παράδεισο...».

Ή έπιστροφή

Καί ό άσωτος παίρνει τό δρόμο τής έπιστροφής. Πριν άκόμη φθάσει στό σπίτι, ό πατέρας, πού ζούσε τό μυστήριο τής άναμονής, τόν βλέπει από μακριά καί τρέχει. Χωρίς νά τοῦ πεί τίποτα, πέφτει όλοκληρος στήν άγκαλιά του καί τόν καταφιλεί. Ή άποδοχή τοῦ υιοῦ από τόν πατέρα άποδεικνύεται στήν πράξη πλήρης καί άπροϋπόθετη. Γιατί πάντοτε ήταν μαζί μέ τό παιδί του. Αυτό τό όποίο παρακαλιώ νά προσέξουμε είναι ότι ή πρώτη λέξη τής όμολογίας του δέν είναι «συγχώρα με», άλλα «πατέρα». Είναι τό όνομα τοῦ πατέρα πού άνεβαίνει από τά βάθη τοῦ είναι του καί τοῦ δίνει τό θάρρος νά έλπίζει. Γι' αυτό καί ό άσωτος δέν προτείνει λύση γιά τό μέλλον του, άλλα έμπιστεύεται τόν έαυτό του έξ όλοκληρού στόν πατέρα του.

Έτσι νίκησε ή πατρική άγάπη τό θάνατο. Καί άναψε τούτη ή χαρά, τό πανηγύρι, πού ένδύεται καί πάλι ό υιός τή στολή τήν πρώτη, καί φορā τό δακτυλίδι τής υιοθεσίας, καί θυεται ό μόσχος ό σιτευτός. Ή πράξη αυτή φανερώνει καί τήν έσχατολογική διάσταση τής σωτηρίας καί τής άποκατάστασεως στήν τάξη τών υιών τοῦ Θεοῦ.

Ή δική μας έπιστροφή

Δέ γνωρίζω, άδελφοί μου, πόση σχέση έχει ό καθένας μας μέ τόν πατέρα καί τό νεώτερο υιό. Αυτό όμως πού γνωρίζουμε όλοι είναι, ότι μπορούμε νά γυρίσουμε στόν Πατέρα μας καί στήν ιερά μας πατρίδα, γιατί Έκείνος είναι ή ζωή, ή επικύρωση τής άξιοπρέπειάς μας, ή επανεύρεση τής ανθρωπιās μας. Φθάνει νά μάς συντείξει ή άγία ταπεινώση καί νά μάς κυκλώνει τό έλεος τοῦ Θεοῦ.

† Ό Φ.Α.

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν ἐξῆς παραβολήν: «Κάποιος ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς. Καὶ ὁ νεώτερος ἀπ’ αὐτοὺς εἶπε εἰς τὸν πατέρα του, “Πατέρα, δός μου τὸ μερίδιον τῆς περιουσίας πού ἀναλογεῖ σ’ ἐμέ”. Καὶ ἐμοίρασε εἰς αὐτοὺς τὴν περιουσίαν. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ νεώτερος υἱὸς ἐμάζεψε ὅλα καὶ ἐταξίδεψε σὲ μακρυνή χώρα καὶ ἐκεῖ ἐσπατάλησε τὴν περιουσίαν του ζῶν βίον ἄσωτον. Ὅταν ἐξώδεψε ὅ,τι εἶχε, ἐγίνε μεγάλη πείνα εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἄρχισε νὰ στερῆται. Καὶ ἐπῆγε καὶ προσκολλήθηκε εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς πολίτας τῆς χώρας ἐκείνης ὁ ὁποῖος τὸν ἔστειλε εἰς τὰ χωράφια του νὰ βόσκη χοίρους. Καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλιὰ του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα πού ἔτρωγαν οἱ χοῖροι καὶ κανεὶς δὲν τοῦ ἔδινε τίποτε. Τότε συνῆλθε εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ εἶπε, “Πόσοι μισθωτοὶ ἐργάται τοῦ πατέρα μου ἔχουν ἀρκετὴν τροφήν καὶ τοὺς περισσεύει, ἐνῶ ἐγὼ χάνομαι ἀπὸ τὴν πείναν! **Θά σπκωθῶ καὶ θά πάω εἰς τὸν πατέρα μου** καὶ θά τοῦ πῶ, Πατέρα, ἀμάρτυσα κατὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐνώπιόν σου, δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι υἱὸς σου. Κάνε με σάν ἕνα ἀπὸ τοὺς μισθωτοὺς ἐργάτας σου”. Καὶ ἐσπκώθηκε καὶ ἦλθε εἰς τὸν πατέρα του. Ἐνῶ δὲ ἦτο ἀκόμη μακρῦν, τὸν εἶδε ὁ πατέρας του καὶ τὸν σπλαγχνίσθηκε καὶ ἔτρεξε καὶ ἔπεσε εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ τὸν κατεφίλησε. Τοῦ εἶπε δὲ ὁ υἱός, “Πατέρα, ἀμάρτυσα κατὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι υἱὸς σου”. Ἄλλ’ ὁ πατέρας εἶπε εἰς τοὺς δούλους του, “Βγάλετε τὴν στολήν τὴν πρώτην καὶ ντύσατέ τον καὶ δώστε του δακτυλίδι γιὰ τὸ δάκτυλό του καὶ ὑποδήματα γιὰ τὰ πόδια του, καὶ φέρετε τὸ θρεμμένο μοσχάρι καὶ σφάξατέ το καὶ ἄς φᾶμε καὶ ἄς εὐφρανθοῦμε διότι ὁ υἱὸς μου αὐτὸς ἦτανε νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, ἦτανε χαμένος καὶ εὐρέθηκε”. Καὶ ἄρχισαν νὰ εὐφραίνωνται. Ὁ υἱὸς του ὅμως ὁ μεγαλύτερος ἦτανε στὸ χωράφι καὶ ὅταν ἐπέστρεφε, καθὼς ἐπλησίασε εἰς τὸ σπίτι, ἄκουσε μουσικὴ καὶ χορούς. Ἐκάλεσε τότε ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἐρώτησε τί ἐσήμεναν αὐτά. Ἐκεῖνος τοῦ εἶπε, “Ἦλθε ὁ ἀδελφός σου, καὶ ὁ πατέρας σου ἔσφαξε τὸ θρεμμένο μοσχάρι, διότι τὸν ἀπέκτησε πάλι ὑγιαίνοντα”. Αὐτὸς ὅμως ἐθύμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ μῆν. Ὁ πατέρας του ἐβγήκε ἔξω καὶ τὸν παρακαλοῦσε, ἀλλ’ αὐτὸς ἀπεκρίθη στὸν πατέρα του, “Τόσα χρόνια σέ δουλεύω καὶ ποτέ δὲν παρέβηκα ἐντολὴν σου, σ’ ἐμέ ὅμως ποτέ δὲν ἔδωκες οὔτε ἕνα κατοίκι, διὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου. Ὅταν ὅμως ἦλθε ὁ υἱὸς σου αὐτός, πού κατέφαγε τὴν περιουσίαν σου μὲ πόρνες, ἔσφαξες γι’ αὐτὸν τὸ θρεμμένο μοσχάρι”. Ὁ πατέρας τοῦ εἶπε, “Παιδί μου, σὺ εἶσαι πάντοτε μαζί μου καὶ ὅ,τι ἔχω εἶναι δικό σου. Ἐπρεπε νὰ εὐφρανθοῦμε καὶ νὰ χαροῦμε διότι ὁ ἀδελφός σου αὐτός ἦτανε νεκρὸς καὶ ἀνέζησε: χαμένος ἦτανε καὶ εὐρέθηκε”».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

8 Φεβρουαρίου 2004: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ)
Θεοδώρου στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος († 319), Ζαχαρίου τοῦ προφήτου († 620 π.Χ.).
Ἦχος: α΄ – Ἐωθινόν: Α΄ – Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. ζ΄ 12-20 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιε΄ 11-32.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 15 Φεβρουαρίου, Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω.
Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. ν΄ 8 - θ΄ 2 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. κε΄ 31-46.

Λειτουργικά στιγμιότυπα (49)

Η ΟΠΙΣΘΑΜΒΩΝΟΣ ΕΥΧΗ

Μετά την έκφώνηση «*Ὅτι σύ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν...*», ὁ λειτουργός δίνει τό σύνθημα· «*Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν*», ἃς πᾶμε μέ εἰρήνη. Ἄλλ' ἀκόμα ἡ σύναξη δέν διαλύεται. Ὁ λειτουργός κατεβαίνει ἀπό τό ἱερό Βῆμα καί διαβάζει στή μέση τοῦ ναοῦ τήν ὀπισθάμβωνο εὐχή. Λέγεται ὀπισθάμβωνος, γιατί διαβαζότανε πίσω ἀπό τόν ἄμβωνα, πού παλαιά ἦταν στή μέση τοῦ ναοῦ. Ἐνῶ γιά τίς ἄλλες εὐχές τῆς θείας Λειτουργίας ὑπάρχει διχογνωμία, ἄν πρέπει νά διαβάζονται μυστικά ἢ φανερά, ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχή διαβάζεται φανερά καί στή μέση τοῦ ναοῦ, γιά νά ἀκοῦνε ὅλοι. Ὁ Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ἀνδιδῶν γράφει πῶς ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχή «*οἶονεῖ σφραγίς ἐστὶ πάντων τῶν αἰτημάτων καί ἀνακεφαλαίωσης τακτική, πρέπουσα τοῖς πρώτοις καί τιμιωτέροις ἐπιλόγοις*» ἡ σφραγίδα καί ἀνακεφαλαίωση ὅλων τῶν αἰτημάτων, καί ὁ ἐπίλογος πού ταιριάζει καί πρέπει στή θεία Λειτουργία. «*Ὁ εὐλόγων τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, καί ἀγιάζων τοὺς ἐπί σοί πεποιθότας, σῶσον τόν λαόν σου καί εὐλόγησον τήν κληρονομίαν σου...*». Δέν μπορούμε, ὅπως θέλομε καί πρέπει, νά ἀναπτύξουμε τά νοήματα τῆς εὐχῆς, γι' αὐτό θά περιοριστοῦμε μόνο σέ μιά ἐλεύθερη μετάφραση:

«Κύριε, ἐσύ πού εὐλογεῖς ἐκείνους πού σέ δοξάζουν καί ἀγιάζεις ἐκείνους πού πιστεύουν κι ἔχουν τήν ἐμπιστοσύνη τους σέ σένα, σῶσε τό λαό σου καί εὐλόγησε τήν κληρονομία σου. Φύλαξε ὅλη τήν Ἐκκλησία σου· ἀγίασε ἐκείνους πού ἀγαποῦν τήν καλή κατάσταση καί ἐμφάνιση τοῦ οἴκου σου, πού εἶναι ὁ κάθε ναός. Ἐσύ μέ τή θεϊκή σου δύναμη νά τοὺς ἀντιδοξάσης καί νά μὴν ἐγκαταλείψης ἐμᾶς, πού ἐλπίζομε σέ σένα. Δώρησε εἰρήνη στίς Ἐκκλησίες σου, στοὺς ἱερεῖς, στό στρατό καί σ' ὅλο τό λαό σου, γιατί κάθε καλό χάρισμα καί κάθε τέλειο δῶρο εἶναι ἀπό ψηλά καί κατεβαίνει ἀπό σένα τόν Πατέρα τῶν φώτων· γι' αὐτό σέ δοξάζομε, σέ εὐχαριστοῦμε καί σέ προσκυνοῦμε, τόν Πατέρα καί τόν Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα καί πάντα καί στοὺς ἀτελεύτητους αἰῶνες». Πραγματικά λοιπόν ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχή εἶναι ἡ ἀνακεφαλαίωση καί ἡ σφραγίδα στό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας.

† Σ.Κ.Δ.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροσταεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ. 2) Κάθε Δευτέρα καί ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στόν Ἱ. Προσκυνηματικό Ναό Ἁγίας Βαρβάρας στόν ὁμώνυμο Δῆμο Ἀττικῆς. Προηγεῖται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καί ὁμιλεῖ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱαοῦ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ἐπί τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>